

AFSNIT 2

I, IV og V trinsakkorderne

De næste melodier bruger foruden I og V trinsakkorderne som du kender, også IV trinsakkorden. Disse tre akkorder er de vigtigste når man skal becifre en durmelodi.

Find I, IV og V trinsakkorderne i:

C dur: (C, F, G7)   G dur: ___ ___ ___

D dur: ___ ___ ___   A dur: ___ ___ ___

F dur: ___ ___ ___   Bb dur: ___ ___ ___

I den klassiske musikteori kaldes:

I trinsakkorden for TONIKA, IV for SUBDOMINANT og V for DOMINANT.

Når V trinsakkorden spilles som en 7'er, kaldes den en DOMINANT-SEPTIMAKKORD.

Prøv at huske disse benævnelser, for du får senere brug for dem.

Brudte akkorder

Du skal nu spille med BRUDE akkorder, dvs. at alle akkordens toner ikke spilles samtidig. Måden de kan brydes på er vist på side 46, nr. 2 A-B-C til 6 A-B-C.

BEMÆRK: Akkordbrydningerne der har samme tal er ens, - i figurerne som hedder A, ligger grundtonen nederst, - i figurer som hedder B, ligger tertsen nederst osv.

Her er vist 2 eksempler fra side 46, - et i lige- og et i ulige taktart:

(2.A)   (2.B)   (2.C)
 G   G/h   G/d

(5.A)   (5.B)   (5.C)
 G   G/h   G/d

Man bruger kun een slags akkordbrydning i hver melodi, altså brydninger med samme tal, f.eks. 2.A, 2.B, 2.C eller 5.A, 5.B, 5.C.

Hvis der i en takt ikke er plads til en hel af disse figurer / brydninger, kan man nøjes med at spille halvdelen eller lave en blokakkord.

Det kunne måske være en god idé at øve disse ting på nogle af de første melodier i bogen.

Ved vejen lå et hus

Two systems of musical notation for the piece 'Ved vejen lå et hus'. The first system consists of two staves (treble and bass clef) with a 4/4 time signature. The melody is written in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. Chords are indicated above the treble staff: C, G7/h, C, C, G7/h, C, C7, C7/e. The second system also consists of two staves with a 4/4 time signature. The melody is in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. Chords are indicated above the treble staff: F, G7, C, C, G7, C. The piece ends with a double bar line.

Find selv akkorderne til de næste 2 melodier, og vælg de akkordbrydninger og omvendinger som du synes passer bedst. Husk at I trinsakkorden oftest har grundtonen nederst. Hvis du ser på takt 5 i melodien foroven, har jeg vendt C7 akkorden med E nederst. Det kan man gøre fordi tonen E fungerer som en slags LEDETONE op til F i næste takt.

BASTONE-SAMMENHÆNG

Hvis man bruger andet end grundtonen i bassen (nederst i akkorden) SKAL DEN FØRE TRINVIS OP (eller ned) TIL EN TONE I NÆSTE AKKORD.

Den lille grå dunk

(Little Brown Jug)

Three systems of musical notation for the piece 'Den lille grå dunk'. The first system consists of two staves (treble and bass clef) with a 2/4 time signature. The melody is written in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. Chords are indicated below the bass staff: I, IV, V, I, I. The second system also consists of two staves with a 2/4 time signature. The melody is in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. Chords are indicated below the bass staff: IV, V, I, I, IV. The third system also consists of two staves with a 2/4 time signature. The melody is in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. Chords are indicated below the bass staff: V, I, I, IV, V, I. The piece ends with a double bar line.

Min lille hest

Spilles med Swing

Two systems of musical notation for the piece "Min lille hest". The first system consists of two staves (treble and bass clef) with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The melody is written in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. Chord symbols I, V, /, and I are placed below the first four measures. The second system also consists of two staves with the same key signature and time signature. Chord symbols I 7, IV, I, V, and I are placed below the first five measures. The piece ends with a double bar line.

I "Min Lille Hest" takt 5, betyder "I 7" at man spiller I'ste trinsakkorden som en septimakkord.

Næste melodi består af 2 forskellige dele: De første 8 takter spilles Alla Breve (med halvnote-puls), og de sidste 4 takter med fjerdedels puls, men begge dele med samme metronometal.

I sidste takt laver jeg en basgang på A akkorden og en afslutningsfigur på D akkorden. Prøv at analysere de 2 ting og brug det i andre melodier.

Good-night ladies

Three systems of musical notation for the piece "Good-night ladies". The first system has a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. Chord symbols D, /, /, and A7/c# are placed above the first four measures. The second system has the same key signature and time signature. Chord symbols D, D7/c, G/h, D/a, A7, D, G/d, and D are placed above the first eight measures. The third system has the same key signature and time signature. Chord symbols D, A7/c#, D, D, A7, and D are placed above the first six measures. The piece ends with a double bar line.

Mariehønen Evigglad

Musical score for "Mariehønen Evigglad" in 4/4 time, key of D major. The score consists of two systems of piano accompaniment. The first system has four measures with chords D, A7/c#, A7, D, and D/f# above the notes. The second system has four measures with chords G, D, A7/c#, A7, and D above the notes.

Skønjomfruen går i dansen

Musical score for "Skønjomfruen går i dansen" in 3/4 time, key of Bb major. The score consists of four systems of piano accompaniment. The first system has four measures with chords F, Bb, C7, and F above the notes. The second system has four measures with chords /, Bb, C7, and F above the notes. The third system has four measures with chords C7, F, C7/e, and F above the notes. The fourth system has four measures with chords C7/e, F, C7, and F above the notes.

Transponér nogle af de sidste 8 melodier til andre tonearter end de noterede.

Mol-treklange

En moltreklang er en akkord som består af 3 toner:

En GRUNDTONE, en LILLE TERTS og en KVINT regnet fra akkordens grundtone.

Eller formuleret sådan:

Moltreklangen består af 2 terts'er stablet oven på hinanden:

Først en LILLE TERTS op fra grundtonen og derefter en STOR TERTS op fra den fundne tone.

Og deres omvendinger

Moltreklange har 3 beliggenheder:

Grundstilling Cm	1. omvendning Cm/eb	2. omvendning Cm/g
Grundstilling Dm	1. omvendning Dm/f	2. omvendning Dm/a

Parallel-tonearter

Den første melodi på den næste side står i D mol, som er paralleltoneart til F dur.
(Se kvintcirklen med paralleltonearterne side 53)

Melodien bruger eet b, dvs. enten er den i F dur eller D mol. Da den slutter på tonen D og akkorden Dm, er den i D mol.

Når man skal afgøre om en melodi står i en dur- eller moltoneart, ser man først hvilke faste fortegn melodien bruger for at finde de 2 paralleltonearter. Så ser man på den sidste meloditone og akkord, for de fleste melodier slutter på grundtonen, og den sidste akkord vil oftest være en I'ste trinsakkord.

Man kan også prøve at høre det, - molmelodier klinger lidt "mørkere" og mere vemodige end durmelodier.

2 paralleltonearter bruger de samme fortegn og indeholder derfor samme toner, men har forskellige grundtoner.

Hvilken toneart står så den fordrukne sømand i?

Mel. Oh, sinner man

Chords: Dm / C / Dm C Dm

The musical score for "Oh, sinner man" is written in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of two systems of piano accompaniment. The first system has four measures with chords Dm, C, and Dm. The second system has six measures with chords Dm, Dm, C, Dm, C, and Dm. The melody is written in the treble clef, and the piano accompaniment is in the bass clef.

The drunken sailor

Chords: Em / D / Em D Em

The musical score for "The drunken sailor" is written in 2/4 time with a key signature of one sharp (F-sharp). It consists of four systems of piano accompaniment. Each system has four measures with chords Em, D, and Em. The melody is written in the treble clef, and the piano accompaniment is in the bass clef.

Vamp-rundgangen

Akkorderne i de to næste melodier bruger trinrækkefølgen: I, VI, II, V.

Det er en meget brugt trinrækkefølge i mange musikgenrer, og derfor er det praktisk at have et navn for den. Vi er en del som kalder den for en **vamprundgang**.

Nogle få melodier bruger denne trinrækkefølge igennem hele melodien, og andre bruger den kun nogle steder, men altid kun i durmelodier. En vamp i f.eks. G dur vil indeholde akkorderne: G, Em, Am, D7. Se side 52 “Durskalaens Treklange”

Oprindeligt betyder en vamp blot “en figur som bliver stædigt gentaget”. Det kan være en melodistump, - et *riff*, eller nogle akkordforbindelser som bliver gentaget.

Brug trintallene til at finde melodiernes akkorder:

Hvem har malet himlen blå?

Spilles med swing

Kanon

The score for "Hvem har malet himlen blå?" is written in 4/4 time. The first system consists of four measures with the following chord progressions: I VI, II V, I VI, and II V. The second system consists of four measures: II V, OSV., and a final measure with a repeat sign.

Æblemand, kom indenfor

Spilles med swing

Kanon

The score for "Æblemand, kom indenfor" is written in 4/4 time. The first system consists of four measures with the following chord progressions: I VI, II V, I VI, and II V. The second system consists of four measures: OSV., and a final measure with a repeat sign.

Komponér selv en lille melodi over vamprundgangens akkorder, - og gerne i flere tonearter.

Go down, Moses

Dm A7/c# Dm A7/c# A7 ^{1.} Dm
^{2.} Dm D D7/c Gm/Bb Dm/a A7 Dm
 Bb Dm/a A A7/g Dm/f Dm

The Irish ballad

Dm / Dm Gm/d Dm Gm
 F F C/e Dm Dm Gm/d Dm Gm/d
 Dm C Dm C Dm C Dm

OSV.

I 3. linie sidste takt, har jeg noteret tonen E i bassen og i 4. linie 1. takt er tonen C i bassen. Det kaldes GENNEMGANGSTONER.

En gennemgangstone er en bastone der forbinder to akkorders bastoner, så der bliver en trinvis bevægelse imellem dem.

Gennemgangstone bliver altid spillet på det sidste taktslag, inden skiftet til ny akkord.

Jänta å jag

The musical score for "Jänta å jag" is presented in four systems, each with a treble and bass clef staff. The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 3/4. Chord symbols are placed above the treble staff, and melodic lines are written in the treble staff. The bass staff contains the bass line, including the 'gennemgangstone' (passing tones) mentioned in the text.

System 1: Chords: F, /, G, C7. The bass line starts on F in the first measure, moves to G in the second, and then to C in the third measure (the passing tone).

System 2: Chords: F, /, C7, 1. F, 2. F. The bass line starts on F, moves to C in the second measure, and then to F in the third measure (the passing tone).

System 3: Chords: D/f#, Gm, C7/e, F, /e. The bass line starts on D, moves to G in the second measure, then to C in the third measure (the passing tone), and finally to F in the fourth measure.

System 4: Chords: Dm, /c, Gm/Bb, C7, F. The bass line starts on D, moves to C in the second measure, then to G in the third measure (the passing tone), and finally to F in the fourth measure.

Prøv at finde vamprundgangen i melodien foroven.

I denne melodi kan du lave en gennemgangstone, når du har en Em der går til en Am/c.

(Vist i takt 10)

Da melodien bør spilles med 1/4 dels puls, må man i takter med to akkorder, spille

blokakkorder. (Vist i takt 13)

Der stode tre skalke

Em / Am/c H7 Em

/ / H7 H7/d# Em /d Am/c

H7 Em Am/e Em Em / /

/ / / / H7 H7/d#

Em /d Am/c H7 Em Am/e Em

Puff, the magic dragon

C Em F C

G7 G7/h C Am D7/f# G G7/h

C Em F C A7/c#

Dm G7 C Am D7/f# G7 C/e (G7) C

Både når man synger og spiller, er det vejrtrækningen (de rigtige steder) der betyder meget for det musikalske udtryk.

Oftest kan man ikke direkte se på melodiens noder hvor vejrtrækningen skal være, men hvis man finder teksten er det let at se, - nemlig ved komma, punktum og andre tegn.

Teksten imellem kan man kalde en *sætning* eller en *frase*.

Hvis du synger melodien, vil du nok opdage at du automatisk trækker vejrer de rigtige steder.

At "trække vejret" når man spiller, indebærer at man holder den sidste tone lidt kortere end det er noteret. Og venstrehånden kan understøtte det, ved at undlade at spille på optakten i den nye frase.

I melodien herunder har jeg lavet forslag til vejrtrækning i takt 4 og 8.

Fiesta

spilles med temperament

spansk melodi

The musical score for "Fiesta" is presented in four systems, each consisting of a treble and bass staff. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. Chord symbols are placed above the notes in the treble staff. The score is divided into four systems, each with a treble and bass staff. The first system includes the text "spilles med temperament" and "spansk melodi".

System 1: Treble staff notes: G4, A4, B4, G4, F4, E4, D4. Bass staff notes: G2, B1, D2, E2, F2, G2. Chords: Gm, D7, D7/f#, Gm.

System 2: Treble staff notes: G4, A4, B4, G4, F4, E4, D4. Bass staff notes: G2, B1, D2, E2, F2, G2. Chords: G7/f, Cm/eb, D7, Gm.

System 3: Treble staff notes: G4, A4, B4, G4, F4, E4, D4. Bass staff notes: G2, B1, D2, E2, F2, G2. Chords: D7/f#, Gm, F/a, Gm/Bb / G7/h.

System 4: Treble staff notes: G4, A4, B4, G4, F4, E4, D4. Bass staff notes: G2, B1, D2, E2, F2, G2. Chords: Cm, Gm, D7, Gm.